

N:o 21.

Ank. till Riksd. Kansli den 11 Mars 1878, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om förändrad lagstiftning beträffande förlust af medborgerligt förtroende.

Från Andra Kammaren har Lag-Utskottet fått emottaga tvenne motioner, innefattande förslag om förändrad lagstiftning beträffande den påföljd å vissa i Strafflagen bestämda brott, som benämnas »förlust af medborgerligt förtroende».

I den ena motionen, N:o 5, yrkar Herr *Isaac Asklöf*, att Riksdagen för sin del måtte besluta den förändring i 20 kap. Strafflagen, att den i samma kapitels 18 § förekommande straffbestämmelsen »förlust af medborgerligt förtroende» afskaffas för de äfven kvalificerade tjufnadsbrott, som första gången begås, dock med undantag för svårare fall.

Vid sistlidne riksdag väckte Herr *Asklöf* förslag om en sådan ändring i Strafflagen, att förlust af medborgerligt förtroende ej vidare skulle ådömas för första resan stöld, begången under sådana omständigheter, att den icke kunde hänföras till så kallad kvalificerad stöld. Detta förslag blef af Utskottet afstyrkt och af begge Kamrarne afslaget.

I sitt utlåtande öfver motionen förklarade sig Utskottet, under medgifvande att afsevärda skäl kunde anföras för upphäfvande af stadgandet om förlust af medborgerligt förtroende för dylikt brott, likväl tveka att under då varande förhållanden tillstyrka bifall till motionärens förslag.

Strafflagstiftningen rörande stöld hade under senare årtionden blifvit i flera afseenden mildrad, och det vore betänkligt att, åtminstone för närvarande, derutinnan gå längre. I allmänna omdömet, på hvilket lagstiftaren alltid måste fästa behörigt afseende, vore otvifvelaktigt stöld ett särdeles vanfrejdande brott; och då för denna förbrytelse enligt gällande lag kunde ådömas förlust af medborgerligt förtroende på så kort tid som ett år, syntes lagstiftaren i bemödandet att åt samhället så snart som möjligt återgifva brottslingen rehabiliterad redan hafva gått så långt, som med det allmänna folkmedvetandet vore förenligt.

Lika viktigt, som det för samhället vore att underlätta en frigifven brottslings sträfvan att erhålla ärligt förvärf och dymedelst ej blott minska faran för ett upprepande af hans förbrytelse, utan äfven till nyttigt arbete återvinna en på afvägar kommen samhällsmedlem, måste det också vara, att ej samhällets öfriga medlemmar och i främsta rummet arbetsgifvare utsattes för olägenheten att, under okunnighet om förhållandet, i sina hem och i sitt arbete mottaga personer, som nyss begått vanfrejdande brott, utan att ens någon tid hafva visat prof på sin förbättring; och vore en stöld begången under synnerligt förmildrande omständigheter, torde i de flesta fall inga svårigheter möta för den, som dertill gjort sig skyldig, att i sin hemort erhålla arbetsförtjenst, äfven om han på någon kortare tid vore förlustig medborgerligt förtroende. Högst olämpligt hade det äfven synts Utskottet att medgifva en från fängelset nyss utkommen, för stöld straffad brottsling alla medborgerliga rättigheter. Vore han ej ådömd förlust af medborgerligt förtroende, kunde deltagande i till exempel riksdagsmannaval och alla kommunala angelägenheter honom ej förvägras, om han eljest vore dertill berättigad. I sådant fall skulle ej heller kunna honom förmenas att med laga verkan afägga vittnesmål, men att tillerkänna tjufvans intyg egenskap af laga bevis, innan han genom någon tids oklanderligt uppförande kunde anses hafva återvunnit det förtroende, han förverkat, hade synts Utskottet ingalunda välbetänkt, särdeles vid det förhållande, att vår lag gifve två vittnens sammanstämmande intyg egenskap af fullt bevis, utan att åt domaren inrymma den omfattande pröfning af vittnesmålens verkan, som andra länders lagstiftning medgifve.

Slutligen ansåge sig Utskottet böra påpeka, att, äfven om öfvervägande skäl kunde anses tala för en förändring i det syfte, motionen angifvit, bifall till det framställda förslaget likväl icke torde böra ifrågakomma i den ringa utsträckning, som det erhållit. Förlust af medborgerligt förtroende vore nemligen stadgad för flera brott, som ingalunda vore

af mer vanfrejdande beskaffenhet än första resan stöld, och särskildt skulle genom bifall till motionärens förslag den oformlighet uppkomma, att, då stöld enligt 20 kap. 1 § Strafflagen ej skulle medföra förlust af medborgerligt förtroende, en dylik påföljd likväl kvarstode för alla så kallade kvalificerade stölder, ehuru vid dessa senare brott ofta kunde förekomma så mildrande omständigheter, att de icke mer än flertalet förbrytelser mot först nämnda paragraf torde böra drabbas af ifrågavarande påföljd.

Motionären har visserligen nu sökt undanrödja en af de mot hans förslag framställda anmärkningarne derigenom, att äfven kvalificerade stölder af lindrigare art skulle blifva undantagna från påföljd af medborgerligt förtroendes förlust. Men utom att den sålunda uppdragna gränsen mellan de tjufnadsbrott, som komme att medföra nämnda påföljd, och dem, som blefve derifrån fritagna, synes allt för obestämd, kvarstå i oförminskad kraft de öfriga, här ofvan anförda skälen för afslag jemväl å det nu väckta förslaget; hvadan Utskottet vördsamt hemställer,

1:o att Herr Asklöfs förevarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

I den andra motionen, af Herr *H. Hagerman*, N:o 98, föreslås, »att Riksdagen ville besluta, att 2 kap. 19 § 1 och 2 mom. af Strafflagen måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Vissa i lagen bestämda brott medföra den påföljd, att den dömda förklaras hafva medborgerligt förtroende förverkat.

Då sådan påföljd stadgad är, må den ej utöfver fängelsetiden ådömas.»

Något medborgerligt förtroende torde den, som i fängelse sitter, ytterst sällan komma i tillfälle att utöfva, lika litet som att begagna sig af de öfriga medborgerliga rättigheter, för hvilkas åtnjutande egandet af medborgerligt förtroende är stadgad såsom vilkor. Herr Hagermans förslag innefattar således i det närmaste upphäfvandet af den påföljd, ifrågavarande § för vissa brott bestämmer, och den ringa återstod deraf, han bibehåller, skulle endast blifva en kvarlefva af en förgången lagstiftning utan all egentlig betydelse.

Enär flertalet af de skäl, som blifvit anförda för afslag å Herr Asklöfs motion, äro i ännu högre grad å förevarande förslag tillämpliga, får Utskottet hemställa,

2:o att denna Herr Hagermans motion måtte lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 11 Mars 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservationer:

af Herrar *Torpadie* och *Magnus Jonsson*, hvilka ansett, att Utskottet på de af Herr Asklöf anförda skäl bort för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i gällande Strafflag, att på domstolens pröfning komme att bero, huruvida den, som fälles till ansvar för första resan stöld, skulle förklaras medborgerligt förtroende på viss tid förlustig eller icke.
